

ערכת חלוץ לסיום השנה

טיפים ומחשבות על פרידה

סיום שנת הלימודים מזמן אפשרות לאימון בהתמודדות עם פרידה ושינוי. אמנם זוהי מסגרת זמן שרירותית ומלאכותית, אך זוהי אף הזדמנות להתבונן בסיכום הישגים ועשייה, בקשרים חברתיים שנרקמו במהלך השנה והצפת השאלה מה יהיה עתידם במהלך החופשה.

תהליך הסיום מצריך הקדשת זמן, מחשבה ועיבוד. סיום נכון דורש הכנה.

ניתן לצפות בתופעות ובהתנהגויות האופייניות לתהליך של סיום:

- **תלות** - יצירת תלות אופיינית הן להתחלה והן לסיום, ומהווה מרכיב מרכזי לאופן הסיום. תובענות לתשומת לב, להמשך הקשר, לפיצוי על תסכולים.
- **נסיגה** - "ויתור" על הישגים, התקדמות ועצמאות, תוך שידור צורך בהמשך הקשר ותלות, משום החרדה מפני "בדידות" שאחרי...
- **כעס** - תחושת החמצה על שלא "קיבלנו" מספיק, על ציפיות שלא מומשו, תחושת "נטישה", "חיסול חשבונות", פגיעה במורה/מנחה ובעמיתים...
- **הכחשה** - התעלמות מכך שהשנה עומדת להסתיים, התנגדות להתמודדות עם מצב שבו המסגרת הכיתתית והמורה לא יהיו ברקע, והתחמקות מלקיחת חלק ושותפות בפעילויות הערכה ומשוב על תהליך הלמידה ותוצריו.

פרידה היא תהליך של סיום של חשבון נפש - איזו דרך עשינו עד עכשיו ומה עושים קדימה. ישנו גם רצון קבוצתי לראות את הדברים היפים שהיו ואינם עוד ובכך לייצר מעין אווירת געגוע. לכן, חשוב להציג את הדברים שנעשו במהלך השנה, למצוא את הפרטים המשותפים, ולסיים בתחושה של משמעות.

כשבאים לבחור את הפעילויות בהן נעסוק בכיתה, כדאי שהפעילויות יכללו:

- משוב על מה שהיה
- מקום להביע את הרגשות שעולים בעקבות הסיום והפרידה
- מה "שומרים" ומה "זורקים" מהשנה שמסתיימת
- הפן החיובי שבסיום... "על מה שהיה" ... ועל מה שהיה (סימון מטרות)
- תכנון זמן פנאי בקיץ
- זיכרונות/מתנות לקראת סיום ופרידה

ליקטנו עבורכם, חלוצים יקרים, מתודות לפרידה מסוגים שונים שיהיו לעזר עם סיום השנה המתגרת שעברנו -

זה שיר פרידה

דיקסיט

שחקו במשחק דיקסיט - 2 סבבי משחק (בקבוצות או ביחידים) כשהנושא הוא הכיתה/ בית ספר/ חוויות מהשנה לאחר מכן פרסו את קלפי המשחק הציוריים ובקשו מהתלמידים לבחור 2 קלפים המבטאים קושי/ הצלחה/ למידה/ מטרה לשנה הבאה וכו

שיר פרידה אישי

ביחרו שיר פרידה, גזרו אותו למילים בודדות והכינו לכל משתתף ערכת מילים להכנת משפט/שיר שמבטא את מקומו היום מול הפרידה/הסיום. בקשו מהמשתתפים לשתף ב'שיר' שחיברו ובסיום הקריאו את השיר האמיתי.

שוטט ורשום

על קירות הכיתה מודבקים בריסטולים גדולים. כל בריסטול מחולק לשני חצאים - בחצי האחד פרצוף שמח, בשני פרצוף עצוב. בראש כל בריסטול רשומים התחומים השונים: חברתי, לימודי וכו'. התלמידים עוברים וכותבים בחצי המתאים את תחושותיהם לגבי התחומים השונים. פעילות זו יכולה להוות בסיס לתכנון שינויים/שיפורים לשנת הלימודים הבאה. ניתן לכתוב היגדים אחרים כמובן

איפה אני בעץ?

התלמידים מסמנים על העץ היכן הם ממוקמים לנקודה זו. העץ הינו כלי רפלקטיבי המזמן התבוננות על תהליכים אשר קרו לנו השנה מתוך נקודת מבט על המקום בו אתם נמצאים היום והיכן הייתם במהלך הדרך שעברתם. "המקום" יכול להתייחס למקומם החברתי, הרגשי, לימודי וכו (יש לכתוב בגוגל - עץ דמויות / עץ הקופים)

חבילה עוברת

נשמיע מוזיקה ברקע והחבילה עוברת בין חברי הקבוצה. ברגע שמפסיקים את המוזיקה, זה שאצלו נמצאת החבילה מקלף את השכבה הראשונה, קורא את המשימה/היגד מבצע ושוב משמיע מוזיקה... מפסיקים... וחוזר חלילה עד שמגיעים לברכה ולסוכריות. לא לשכוח - ברכה בסיום החבילה

דף פרגון ומשוב

נעביר דף שאלות מפרגנות בין התלמידים בכיתה. במעגל - התלמידים כותבים את שמם בראש הדף והתלמידים עונים שאלה ומעבירים לצד ימין וכל פעם מקפלים את התשובה של מי שענה. שאלות לדוגמא: רציתי להגיד לך ש... למדתי ממך ש... השנה גיליתי שאת/ה... בסיום, התלמיד מקבל דף מלא מחמאות ודברים טובים על עצמו.

מקרא מסטיקים / שוקולד

נכין מקרא צבעים לחבילת מסטיקים שכל צבע מסמל היגד והתלמידים בוחרים בצבע שנוח להם לדבר עליו ומשתפים. (כחול - משהו שהיה לי קשה, ירוק - משהו שלמדתי על עצמי וכו) ניתן להכין קוביה כשעל כל פאה יש שאלה/ היגד או שוקולדים בטעמים שונים כשכל שוקולד מבטא רגש/ חוויה אחרת - מריר- קשה, פצפוצים - מלהיב וכו

פנקס / מחברת זכרונות

מעצבים דף עם גזירי נייר ועיתונים, כל אחד מעצב את העטיפה למחברת שלו. לכל תלמיד יש מחברת עם העיצוב והשם שלו (גם למורה) מעבירים את הפנקס בסבב לשאר חברי הקבוצה. המשתתפים מתבקשים לכתוב זיכרון נעים מהשנה החולפת. ניתן להנחות ולומר כי ניתן לרשום תכונות טובות, אשר באו לידי ביטוי בעבודה המשותפת וכן איחולים לשנה הבאה.

להדגיש כי רק דברים חיוביים יכתבו בפנקס

אז מה היה לנו?

היגדים לרפלקציה ופרידה

- אני מאחלת לעצמי שבשנה הבאה.
- החלום שלי הוא שבשנה הבאה....
- משהו שהייתי רוצה לאחל לקבוצה
- משהו מצחיק שקרה לי השנה
- מכשול שהתגברתי עליו השנה
- משהו שהייתי משנה
- לקח שלמדתי השנה
- דבר מאוד מעניין שלמדתי השנה
- הצלחה שהייתה לי השנה
- האתגר הכי גדול שהתמודדתי איתו השנה

- משהו שרציתי לעשות ולא הספקתי
- משאלה שהגשמת
- משהו שרציתי לעשות והצלחתי
- משהו שהצלחתי לשנות
- עזרתי לחברה.
- תירוץ מצחיק שסיפרתי למורה

- מורה שאני הכי זוכר לטובה
- ציון שהפתיע אותי
- תודה שאני רוצה לומר
- זיכרון מהטיול השנתי
- משהו שעדיין לא יודעים עלי
- התרגשתי כש...

- משהו חשוב שלמדתי על עצמי השנה
- אני חושבת/ת שהתקדמתי השנה ב-
- פעילות/שיעור שאהבתי במיוחד
- הדבר החשוב ביותר שלמדתי השנה
- חוויה נעימה שעברתי השנה
- אני אזכור מהשנה בעיקר

- אילו יכולתי הייתי משנה בשנה זו את..
- מטרה שהצלחתי להגשים
- בשנה הבאה אני רוצה
- פרידה בשבילי היא
- שינויים שחלו בי
- אני נפרד מ..
- מה שהיה חסר לי השנה..
- השנה היה לי טוב עם...
- אני מקווה שבשנה הבאה...
- למה אתגעגע?
- אני עצוב שהסתיימה שנת הפעילות כי...

- הדבר הכי מצחיק שאני זוכר מהשנה
- הכי טוב היה לי עם....
- הכי קשה לי עם סיום השנה זה
- הכי ריגש אותי השנה...
- אני גאה בעצמי במיוחד על...

מאחלים לכם סיום משמעותי, צוות חלוץ תש"פ